

**Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка**

Кафедра біології, екології та методик їх навчання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО ФАХУ
З ЕЛЕМЕНТАМИ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

галузь знань **А Освіта**

спеціальність **А4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)**

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)**

Кременець – 2025

Робоча програма освітнього компоненту «Вступ до фаху з елементами пропедевтичної практики» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю А4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Кременець, 2025. 18 с.

Розробник програми:

Цицюра Н. І., доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання, кандидат біологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри біології, екології та методик їх навчання

Протокол № 1 від „1” вересня 2025 року

Завідувач кафедри

О. Кратко

1. Вступ

Освітній компонент «Вступ до фаху з елементами пропедевтичної практики» є базовим курсом для здобувачів вищої освіти спеціальності А4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Він спрямований на формування первинного уявлення про зміст, структуру, місію та суспільну значущість педагогічної професії, розвиток мотивації до педагогічної діяльності, усвідомлення ролі майбутнього вчителя біології, основ здоров'я та географії у сучасному освітньому середовищі.

Курс забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь через елементи пропедевтичної практики, сприяє професійній самоідентифікації здобувачів та розвитку рефлексії власного педагогічного покликання.

Ключові слова: педагогічна професія, фах учителя біології та географії, освітнє середовище, професійні компетентності, педагогічна етика, академічна доброчесність, цифрові компетентності, інклюзивна освіта, педагогіка партнерства, професійне становлення.

Постреквізити: методика навчання біології та основ здоров'я, методика навчання географії, методика позакласної та позашкільної біологічної та географічної освіти, педагогіка, технології виховної роботи, психологія, основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність, основи корекційної педагогіки та інклюзивної освіти, пропедевтична практика, практика з виховної роботи, навчально-педагогічна практика (пробні уроки).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь А Освіта	Нормативна	
	Спеціальність А4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)		
Модулів – 3	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)	Курс	
Загальна кількість годин – 90 год.		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3,3 год.	Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні	
		18 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		56 год.	80 год.
		Вид контролю	
залік	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 38% / 62%

для заочної форми навчання – 11% / 89%

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення освітнього компоненту «Вступ до фаху з елементами пропедевтичної практики» є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про професію вчителя біології, основ здоров'я та географії, засвоєння основ педагогічної діяльності, усвідомлення її соціальної місії, а також набуття початкових умінь професійного самопізнання, комунікації, академічної доброчесності та цифрової культури.

Вивчення освітнього компоненту спрямоване на розвиток у здобувачів умінь:

- аналізувати структуру та зміст педагогічної професії, визначати її місце у системі сучасної освіти;
- застосовувати знання про професійний стандарт учителя та освітню програму підготовки педагога;
- орієнтуватися у нормативно-правовій базі галузі освіти України;
- використовувати засади академічної доброчесності у навчальній та науковій діяльності;
- формувати власну систему професійних цінностей, педагогічний імідж і культуру спілкування;
- застосовувати цифрові інструменти для освітньої та дослідницької діяльності;
- виявляти толерантність і партнерські підходи в інклюзивному освітньому середовищі;
- здійснювати самоаналіз, планувати професійне самовдосконалення та профілактику професійного вигорання.

Зміст освітнього компоненту передбачає теоретичну, практичну та методичну підготовку майбутніх фахівців до:

- усвідомлення соціальної значущості педагогічної діяльності в умовах Нової української школи;
- засвоєння основ структури системи освіти України та організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти;
- ознайомлення з нормативними документами, які регламентують діяльність учителя біології;
- розвитку готовності до взаємодії в педагогічному колективі, з учнями та батьками;
- набуття досвіду елементів пропедевтичної практики, рефлексії власного професійного вибору;
- формування цифрових, комунікативних і дослідницьких компетентностей, необхідних для подальшого професійного становлення.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є:

- ознайомлення здобувачів із сутністю педагогічної професії, структурою та функціями діяльності вчителя біології, основ здоров'я, географії;
- формування уявлення про систему освіти України, її нормативно-правове забезпечення та концептуальні засади Нової української школи;
- розвиток академічної доброчесності, культури наукового письма, навичок пошукової та дослідницької роботи;
- засвоєння принципів інклюзивної освіти, педагогіки партнерства та гуманістичних цінностей педагогічної діяльності;
- ознайомлення з цифровими технологіями, що використовуються у природничій освіті, та формування цифрової компетентності майбутнього педагога;
- формування психологічної готовності до педагогічної діяльності, навичок саморегуляції, емоційної стійкості й профілактики професійного вигорання;
- сприяння професійній самоідентифікації здобувачів освіти через участь у пропедевтичних елементах педагогічної практики.

У результаті вивчення ОК «Вступ до фаху з елементами пропедевтичної практики» здобувач вищої освіти повинен володіти такими компетентностями та досягти таких результатів навчання:

Інтегральна

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується комплексністю і невизначеністю умов та вимог

Загальні

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

Фахові

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

Програмні результати навчання

РН10. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН 20. *Демонструє* володіння основами наукових досліджень та організацією навчально-дослідницької, позакласної та позашкільної діяльності учнів

РН 30. *Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати* теоретичні й методичні засади навчання, біології, здоров'я людини, географії для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

4. Програма освітнього компоненту

Вступ до спеціальності: місія вчителя біології, основ здоров'я та географії

Педагогічний фах та його структура. Специфіка професії вчителя природничих дисциплін. Роль сучасного педагога в суспільстві та системі освіти. Професійні функції та компетентності майбутнього вчителя. Особистісні якості та етичні вимоги до педагога.

Система освіти України: структура та завдання

Типи закладів освіти в Україні. Особливості ЗЗСО та педагогічної діяльності в них. Концепція НУШ: головні ідеї. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу. Місце біології, основ здоров'я та географії в Державному стандарті.

Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності

Стили педагогічної діяльності. Типи особистості вчителя. Педагогічний імідж та самопрезентація. Структура кваліфікаційної характеристики вчителя. Права і обов'язки педагогічних працівників. Роль особистісних якостей учителя в педагогічній діяльності. Професійний потенціал учителя. Педагогічна техніка і творчість.

Професійний стандарт та освітня програма підготовки вчителя

Поняття та сутність професійного стандарту вчителя. Трудові функції та основні компетентності вчителя відповідно до професійного стандарту. Освітня програма підготовки вчителя. Порівняння: міжнародний досвід і український контекст. Проблеми та перспективи.

Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти

Концептуальні та законодавчі основи освітнього процесу у ЗВО. Структура вищої освіти та її нормативне забезпечення. Планування та зміст навчання. Форми та види організації освітнього процесу. Регулювання навчального часу та спеціальні процедури: Облік навчального часу, порядок надання академічної відпустки, відрядження, поновлення та переведення здобувачів. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти.

Академічна доброчесність і науково-дослідницька діяльність студента

Сутність і принципи академічної доброчесності. Види академічних порушень і відповідальність за них. Основи академічного письма: структура, цитування, посилання. Роль дослідницької діяльності у формуванні професійних компетентностей. Участь студентів у наукових гуртках, конференціях, екологічних проєктах. Розвиток критичного мислення і культури наукового пошуку.

Цифровізація освіти та цифрові компетентності сучасного вчителя

Поняття цифровізації освіти та її вплив на професію вчителя. Виклики та можливості цифрового освітнього середовища. Цифрові компетентності педагога: структура, рівні, стандарти (DigCompEdu, український рамковий підхід). Інструменти цифрового навчання у природничій освіті: онлайн-платформи, віртуальні лабораторії, VR/AR-технології. Безпечне та етичне використання цифрових ресурсів. Академічна доброчесність у цифровому середовищі. Роль цифрових технологій у формуванні екологічного мислення здобувачів освіти. Перспективи розвитку цифрової культури вчителя в умовах Нової української школи.

Інклюзивна освіта та педагогіка партнерства

Принципи інклюзивного навчання в Новій українській школі. Роль учителя в забезпеченні рівних можливостей для всіх учнів. Співпраця з асистентом учителя, батьками та фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу. Психолого-педагогічні особливості роботи з учнями з особливими освітніми потребами. Педагогіка партнерства як основа інклюзивного середовища. Практичні кейси організації інклюзивних уроків біології, основ здоров'я, географії.

Психологічна готовність до педагогічної діяльності та профілактика професійного вигорання

Сутність психологічної готовності до педагогічної діяльності. Мотиваційний, когнітивний, емоційно-вольовий компоненти. Адаптація студента до освітнього середовища ЗВО і педагогічної практики. Проблеми та шляхи їх подолання. Професійне вигорання вчителя: причини, симптоми, етапи розвитку. Методи профілактики та подолання професійного вигорання. Тайм-менеджмент, психологічна саморегуляція, підтримка колег. Формування емоційної стійкості та педагогічного оптимізму. Психологічна підтримка молодого вчителя на етапі професійного становлення. Відповідальність і професійна рефлексія вчителя. Етичні виклики та дилеми сучасної школи.

5. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	індз	с.р.		л	п	індз	с.р.
Вступ до спеціальності: місія вчителя біології, основ здоров'я та географії	9	2	2		5	9	1			8
Система освіти України: структура та завдання	9	2	2		5	9		1		8
Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності	9	2	2		5	9		1		8
Професійний стандарт та освітня програма підготовки вчителя	9	2	2		5	9	1			8
Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	10	2	2		6	10				10
Академічна доброчесність і науково-дослідницька діяльність студента	10	2	2		6	9		1		8
Цифровізація освіти та цифрові компетентності сучасного вчителя	10	2	2		6	10	1	1		8
Інклюзивна освіта та педагогіка партнерства	10	2	2		6	10	1	1		8
Психологічна готовність до педагогічної діяльності та профілактика професійного вигорання	8	-	2		6	9		1		8
ІНДЗ	6			6		6			6	
Усього годин	90	16	18	6	50	90	4	6	6	74

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Місія вчителя природничих дисциплін: професійні компетентності, виклики та перспективи	2
2	Система освіти України: структура та сучасні виклики	2
3	Професійний портрет сучасного вчителя	2
4	Сучасні підходи до підготовки вчителя: аналіз стандартів і програм	2
5	Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	2
6	Сутність, принципи академічної доброчесності та організація науково-дослідницької діяльності студентів у закладах вищої освіти	2

7	Сучасний учитель у цифровому освітньому просторі	2
8	Партнерська педагогіка як умова ефективної інклюзії	2
9	Психологічна культура педагога та шляхи подолання професійного вигорання	2
	Разом	18

7. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання (**56 год.**):

1. Підготовка до аудиторних занять: 0,3 год. на 1 год. аудиторних занять ($0,3 * 34 \text{ год.} = 10 \text{ год.}$).
2. Підготовка до підсумкового тестування: 4 год. на 1 єврокредит ($4 * 3 = 12 \text{ год.}$).
3. Виконання індивідуального завдання: 7 год.
4. Опрацювання окремих питань програми, які не викладаються на лекціях: 3 год. на частину теми ($3 * 9 = 27 \text{ год.}$).

Розподіл годин самостійної роботи для студентів заочної форми навчання (**80 год.**):

1. Підготовка до аудиторних занять: 2 год. на 1 год. аудиторних занять ($2,5 * 10 \text{ год.} = 25 \text{ год.}$).
2. Підготовка до підсумкового тестування: 4 год. на 1 єврокредит ($4 * 3 = 12 \text{ год.}$).
3. Виконання індивідуального завдання: 7 год.
4. Опрацювання окремих питань програми, які не викладаються на лекціях: 4 год. на частину теми ($4 * 9 = 36 \text{ год.}$).

№ з/п	Назва теми, питання	Кількість годин
Вступ до спеціальності: місія вчителя біології, основ здоров'я та географії		
1	Місія вчителя біології, основ здоров'я та географії у контексті сучасної освіти	1/1,3*
2	Використання інноваційних технологій (VR, AR, I-Tree) для підвищення ефективності навчання природничих дисциплін	1/1,3*
3	Професійний портрет сучасного вчителя біології, географії та основ здоров'я	1/1,3*
Система освіти України: структура та завдання		
4	Вплив реформ у системі освіти України на зміст і функції професійної діяльності вчителя природничих дисциплін	1/1,3*
5	етичні засади педагогічної професії: що означає педагогічна етика в діяльності сучасного вчителя біології, основ здоров'я та географії?	1/1,3*
6	взаємозв'язок між професійною рефлексією та формуванням педагогічної майстерності майбутнього вчителя природничих дисциплін	1/1,3*
Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності		
7	Професійна рефлексія як засіб саморозвитку педагога	1/1,3*
8	Формування позитивного педагогічного іміджу у соціальних мережах	1/1,3*
9	Шляхи формування професійного кредо педагога	1/1,3*
Професійний стандарт та освітня програма підготовки вчителя		
10	Взаємозв'язок професійного стандарту та освітньої програми	1/1,3*
11	Ключові компетентності сучасного вчителя у професійному	1/1,3*

	стандарти	
12	Компетентнісний підхід у підготовці сучасного педагога	1/1,3*
Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти		
13	Академічні права та обов'язки студентів у системі вищої освіти України	1/1,3*
14	Структура та особливості індивідуального навчального плану здобувача освіти	1/1,3*
15	Міжнародні програми академічної мобільності для студентів українських закладів вищої освіти	1/1,3*
Академічна доброчесність і науково-дослідницька діяльність студента		
16	Академічна доброчесність і академічна культура як взаємопов'язані складові освітнього процесу	1/1,3*
17	Академічне порушення в освітньому середовищі та можливі шляхи його запобігання	1/1,3*
18	Участь студентів у наукових гуртках і конференціях як засіб розвитку дослідницьких компетентностей	1/1,3*
Цифровізація освіти та цифрові компетентності сучасного вчителя		
19	Структура та рівні цифрової компетентності педагога	1/1,3*
20	Можливості цифрових інструментів у навчанні природничих дисциплін	1/1,3*
21	Етичні засади та академічна доброчесність у цифровому освітньому середовищі	1/1,3*
Інклюзивна освіта та педагогіка партнерства		
22	Забезпечення інклюзії у класі з різними типами особливих освітніх потреб	1/1,3*
23	Адаптація завдань з географії для учнів із порушеннями письма або зору	1/1,3*
24	Педагогіка партнерства як ключовий елемент успішної інклюзії в Новій українській школі	1/1,3*
Психологічна готовність до педагогічної діяльності та профілактика професійного вигорання		
25	Психологічна підтримка молодого вчителя	1/1,3*
26	Відповідальність і професійна рефлексія вчителя	1/1,3*
27	Етичні виклики та дилеми сучасної школи	1/1,3*
	Разом	27/36*

Примітка. * – заочна форма навчання

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час самостійної роботи та на практичних заняттях

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

8. Індивідуальні завдання

Тематика ІНДЗ

1. Роль учителя біології та географії у формуванні наукового світогляду школярів.
2. Сучасні вимоги до професійної компетентності вчителя біології та здоров'я людини.
3. Педагогіка партнерства як основа взаємодії вчителя й учня у Новій українській школі.
4. Елементи дослідницької діяльності в роботі майбутнього вчителя природничого циклу.
5. Інтеграція біологічної та географічної освіти: можливості міжпредметних зв'язків.
6. Розвиток екологічної свідомості учнів у процесі навчання біології та географії.
7. Професійна етика вчителя природничих дисциплін.
8. Формування мотивації до вивчення біології та географії в учнів основної школи.
9. Використання краєзнавчого матеріалу у викладанні біології та географії.
10. Роль педагогічної практики у становленні професійної ідентичності майбутнього вчителя.
11. Саморефлексія як інструмент професійного зростання педагога.
12. Використання цифрових технологій у підготовці майбутнього вчителя біології та географії.
13. Особистісні якості, необхідні для ефективної педагогічної діяльності.
14. Інклюзивна компетентність сучасного вчителя природничого профілю.
15. Формування навичок безпечної поведінки та здорового способу життя в освітньому процесі.

Вимоги щодо виконання ІНДЗ

Навчально-дослідна робота повинна складатися зі змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел.

У вступі потрібно:

- а) обґрунтувати актуальність теми;
- б) показати ступінь розробленості даної теми, здійснити аналіз сучасного стану дослідження проблеми;
- в) поставити завдання дослідження.

В основній частині потрібно висвітлити основний матеріал теми навчально-дослідної роботи, викласти факти, ідеї, результати досліджень в логічній послідовності, обґрунтувати власну позицію, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначити шляхи вирішення досліджуваної проблеми, розглянути тенденції подальшого розвитку даного питання. Практичну частину (за наявності) необхідно представити у вигляді результатів власних досліджень, із статистичною обробкою даних.

У висновках потрібно представити результати виконання навчально-дослідної роботи, підвести підсумки.

Список використаних джерел подавати згідно вимог.

В тексті роботи слід посилатися на список літератури, вказуючи при цьому в квадратних дужках номер джерела у списку використаної літератури і сторінки, які використанні для написання роботи за таким зразком: [1, С. 25-32].

Обсяг роботи 6-8 сторінок, друкований (формат А-4; інтервал 1,5; розмір шрифту – 14).

Роботу потрібно виконати у формі презентаційної доповіді. На титульному слайді/аркуші слід вказати прізвище, ім'я та по-батькові студента, курс, групу, спеціальність. Текст роботи повинен бути чітким, розбірливим, з пронумерованими сторінками. Робота може бути виконана на окремих аркушах, які необхідно скріпити.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Макс. к-сть балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану дослідження	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	7 балів
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	4 бали
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	1 бал
Разом		15 балів

Примітка. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за виконання ІНДЗ становить **15 балів**. Не виконання ІНДЗ оцінюється у 0 балів.

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	12-15	Відмінно
Достатній	8-11	Добре
Середній	4-7	Задовільно
Низький	0-3	Незадовільно

„Відмінно” відповідає **12-15** балам, ставиться: при виконанні ІНДЗ у повному обсязі, теоретична та практична (за наявності) частини не мають помилок; відповіді на запитання вичерпні й аргументовані; оформлення відповідає вимогам, робота виконана вчасно.

„Добре” відповідає **8-11** балам, ставиться якщо: ІНДЗ виконано в повному обсязі і не має помилок, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

„Задовільно” відповідає **4-7** балам, ставиться, якщо ІНДЗ виконано не в повному обсязі; мають місце помилки; оформлення не відповідає вимогам; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

„Незадовільно” відповідає **0-3** балам, виставляється якщо: ІНДЗ виконана не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку; оформлення не відповідає вимогам; на запитання студент дає неправильні відповіді.

9. Методи навчання

Лекція, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, ілюстрування, демонстрування, самонавчання, практична робота, навчальні дослідження, лекція-візуалізація, раунд, екскурсія.

10. Методи контролю

Усне та письмове опитування, презентація робіт, оцінювання практичних робіт, індивідуального завдання, підсумкове тестування.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1									Модуль 2	Модуль 3	Сума
Практичні заняття									ІНДЗ	Підсумковий тест	
T1 5	T2 5	T3 5	T4 5	T5 5	T6 5	T7 5	T8 5	T9 5	15 балів	40 балів	100 балів

Примітка.

T1, T2 ... T9 – теми практичних занять.

Результати, отримані студентом у рамках неформальної освіти, можуть бути зараховані як частина освітнього процесу та прийняті до уваги під час оцінювання відповідних тем або модулів навчальної дисципліни, що дає змогу врахувати набуті знання та навички.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому

правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях.

Оцінка FX «2» («незадовільно») (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок.

12. Методичне забезпечення

1. Електронні конспекти лекцій.
2. Інструктивні картки для виконання практичних робіт.
3. Презентації для супроводу викладання лекційного матеріалу.
4. Методичні матеріали на платформі Moodle.

13. Рекомендована література

Базова

1. Вступ до педагогічної професії : URL : https://pidru4niki.com/11141206/pedagogika/rol_osobistisnih_yakostey_uchitelya_pedagogichniy_diyalnosti
2. Дмитренко О. Професійні компетентності сучасного вчителя. К.: Либідь, 2021. 198 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Закон України «Про освіту» (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-IX>
6. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ, 2019. 300 с. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>
7. Концепція «Нова українська школа» (НУШ). URL : <https://surl.li/kwlhnyj>
8. Концепція розвитку педагогічної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 № 776. Київ : МОН, 2018. 25 с. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

Допоміжна

1. Васильєва Л. М. Методика викладання природничих дисциплін у школі. Х.: Основа, 2019. 312 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
3. Іваненко С. В. Психолого-педагогічні основи навчання та виховання. Львів: Світ, 2018. 224 с.
4. Карапетян Л. В. Цифровізація освіти як чинник модернізації освітнього процесу // *Освітній простір України*. 2021. № 23. С. 56–62.
5. Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с. URL : <https://surl.li/eprcbu>
6. Козак В. М. Інноваційні технології у шкільній освіті. К.: Центр учбової літератури, 2022. 280 с.
7. Кравчинська Т. Педагогіка партнерства – основні ідеї, принципи та сутність. URL : <https://surl.li/vwwmaz>
8. Кузьмінський А. І. Педагогіка: підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : Академвидав, 2010. 464 с.
9. Моделі підготовки майбутнього вчителя до Нової української школи: колективна монографія / І. В. Бабенко, В. В. Барбінов, А. В. Барбінова та ін.; за ред. проф. М. В. Гриньової. Полтава. Астроя, 2021. 407 с. Режим доступу: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%96.pdf>
10. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навчальний посібник. 5-е вид., доп. і перероб. Київ, 2007. 656 с.
11. Нова українська школа: poradnik dla vchitelya / za zag. red. N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2018. 208 с.
12. Професійний стандарт учителя закладу загальної середньої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf
13. Сидоренко, Т. А. Етика та особистісні якості вчителя. Одеса: Астропринт, 2017. 176 с.
14. Тенденції та перспективи розвитку сучасної освіти в Україні: Нова українська школа: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (3 квітня 2025 року, м. Херсон) / за ред. І. Я. Жорової, О. В. Кохановської, О. В. Стребної, Л. П. Марецької, В. С. Дереш. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2025. 246 с. URL : <https://surl.li/cc/qjxoeo>

15. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. 3-тє вид., стер. Київ : Академвидав, 2009. 560 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Canva. URL: <https://www.canva.com/>
2. EdEra – освітні курси та ресурси для вчителів. URL : <https://www.ed-era.com>
3. European Commission. *Digital Education Action Plan 2021–2027. План дій щодо цифрової освіти*. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital/education-action-plan>
4. European Commission. European Qualifications Framework (EQF). Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2017. URL: <https://europa.eu/europass/en/european-qualifications-framework-eqf>.
5. Google Earth. URL: <https://www.google.com/earth/>
6. i-Tree Eco: навчальні матеріали. URL : <https://surl.lu/hkcbzm>
7. i-Tree Tools. URL: <https://www.itreetools.org/>
8. Kahoot!. URL: <https://kahoot.com/>
9. LearningApps. URL: <https://learningapps.org/>
10. Padlet. URL: <https://padlet.com/>
11. Віртуальна реальність в освіті: як технології VR і AR змінюють навчання. URL : <https://surl.li/hgqris>
12. Креативна природнича освіта: ідеї, що працюють. URL : <https://naurok.com.ua/post/kreativna-prirodnychha-osvita-ide-scho-pracyuyut>
13. Міністерство освіти і науки України – освітні стандарти та типові програми. URL : <https://mon.gov.ua/ua>
14. Міністерство освіти і науки України. Освітній портал. URL : <https://mon.gov.ua/ua>
15. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України, за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. URL : <https://nenc.gov.ua/education/wp-content/uploads/2021/09/nac-dopovid-2021-color.pdf>
16. Національна рамка кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
17. Неймовірні STEM, STEAM та STREAM. URL : <https://surl.li/jfalab>
18. Освіта для цифрової трансформації суспільства / Edukacja dla cyfrowej transformacji społeczeństwa / Education for digital transformation of society : монографія. У 2 т. Т. 1 ; за наук. ред. В. Кременя, Н. Ничкало, Л. Лук'янової, Н. Лазаренко. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2024. 526 с. URL: <https://surl.li/melblm>
19. Освіта України в умовах воєнного стану: управління, цифровізація, євроінтеграційні аспекти : збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання), 25 жовт. 2022 р. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2022. 360 с. URL : https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2022/12/book-of-abstracts_ssi-iea_2022.pdf
20. Освітній портал «Освіта.ua». URL: <https://osvita.ua/>
21. Освітньо-професійної програми зі спеціальності А4 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія). URL: <https://surl.li/ajbqpc>
22. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А. А. К : « А. С. К. », 2012. 308 с. URL : <https://surl.lt/odbeza>
23. Педагогічна освіта в Україні: теорія і практика : словник / укл. М.П. Вовк та ін.; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 328 с. URL : https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Navch_metod_d_t/Navch_metod_materiali/Pedagogika/Ped_osvita_v_Ukraini_slovník.pdf
24. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, 2025. URL: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/polozhennya-pro-dobrochesnist.pdf

25. Положення про конкурс студентських наукових робіт «Культурно-освітня місія навчальних закладів м. Кременця XIX – XXI століть», 2025. URL: <https://surl.li/zquyhg>
26. Положення про науково-дослідну роботу студентів, 2018. URL: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/pol%20ndrs.pdf
27. Положення про організацію освітнього процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка, 2024. URL: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/pro-org-osvit-processu.pdf
28. Положення про студентське наукове товариство Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, 2024. URL: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/polozhennya_SNT.pdf
29. Положення про студентські наукові гуртки та проблемні групи Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, 2019. URL: https://kogpa.edu.ua/images/main_dir/polozhennya/pol%20styd%20nayk%20gyrtku.pdf
30. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агентство Україна». 2019. 300 с. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>
31. Прокопенко І. Ф., Сисоєва С. О. Освітня цифровізація в Україні: стан, проблеми, перспективи // *Освітологічний дискурс*. 2022. № 1. С. 45–58.
32. Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій (ByteEd-2024) : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (17–19 квітня 2024 року, м. Харків, Україна) / за заг. ред. І. В. Таможської. [Електронний ресурс]. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. URL : <https://surl.li/ntofgu>